
Tisztességgel, következetesen - A Reform Tömörülés megalakulásának 25. évfordulójára

2018. 12. 13.

1993. december 12-én alakult meg az akkor még egységes magyar érdekvédelmi szervezetként működő Romániai Magyar Demokrata Szövetség (RMDSZ) legkarakteresebb politikai platformja, a **Reform Tömörülés (RT)**, amely már a kezdetektől az önálló, magyar érdekeken alapuló kül- és nemzetpolitika kialakítását, a sajátos erdélyi értékek megjelenítését, valamint a belső önrendelkezés alapvető közösségi jogán alapuló autonómiák jövőképét tűzte zászlajára.

Mint kagyló a gyöngyöt, úgy termelte ki magából az új szerveződést az erdélyi magyar ifjúsági mozgalom. Kellett hozzá a rendszerváltozás friss levegője, a közéleti szerepvállalást menet közben tanuló fiatal nemzedék radikalizmusa és idealizmusa, rengeteg önbizalom és nem kevés bátorság. A kezdeményezők, a Magyar Ifjúsági Szervezetek Szövetsége (MISZSZ) politikai csoportjának tagjai, bár világnézetük szerint a politikai paletta széles spektrumát fogták át, platformalapító szándéknyilatkozatukban nemzeti szabadelvűségben vélték megtalálni a közös nevezőt: *„A nemzeti liberalizmus eszmerendszerének értékeit kívánjuk a politika színterén megjeleníteni. Tudjuk, hogy a két irányzat – az individuum szabadságát hirdető liberalizmus és egy sajátos közösséget központba állító nemzeti eszme a politikai gyakorlat szintjén összeegyeztethető, e két értékrendszerből fakadó kettős feladat egyidejűleg megvalósítható”*. *„Magyarok vagyunk és szabadok leszünk”* – fogalmazta meg kissé leegyszerűsítve, de találóan a lényegét a Tömörülés egyik parlamenti képviselője.

A Reform Tömörülés csapata számára soha nem volt kérdés, hogy a „kuruc” vs. „labanc”, a „helyzetteremtő” vs. „tájba simuló”, az „autonómia” vs. „engedmenypolitika” által szabdalta politikai erőterben melyik oldalon áll. *„Szándékunk az önálló, elsősorban erdélyi magyar érdekeken alapuló politizálás meghonosítása és meghatározóvá tétele Erdélyben. Annyira vagyunk radikálisak és pragmatikusak, amennyire elveink és a politikai racionalitás ezt megköveteli. Nem hiszük azt, hogy a cél szentesíti az eszközt, fontosnak tartjuk a célhoz vezető utat és ezen az úton felhasznált eszközöket is. Hiszük, hogy a politika és az erkölcs nem összeegyeztethetetlen fogalmak”* – foglalta össze az RT politikai hitvallását az alapító elnök. Egy negyed évszázad immár történelminek tekinthető távlatából, amikor a teljesen átalakult kommunikációs térben a párbeszéd és az árnyalt politikai üzenet kiszorulni látszik a politika eszköztárából és helyét egyre inkább a harsány sikerorientált propaganda veszi át, kissé romantikusnak, de rendkívül rokonszenvesnek tűnik ez a hozzáállás.

Az erdélyi magyar társadalom összetettségét és politikai sokszínűségét értékként tételezve, a Reform Tömörülés létezésének tíz esztendeje alatt akkor is erőfeszítéseket tett a közösségi önkormányzatként elképzelt érdekvédelmi szervezet egységének megőrzése és belső demokrácia védelme érdekében, amikor a Bukaresttel paktáló „neptuni” fősodor mind a szervezetépítésben, mind a döntéshozatalban egyre távolabb került a konszenzust kereső döntéshozataltól. Mikor világossá vált, hogy a magyar autonómia következetes képviselete helyett csak nyelvi jogok és a kulturális kérdések határozzák meg az RMDSZ-vezetés politikáját, a Reform Tömörülés és az RMDSZ útjai elváltak. Az erdélyi belső választások ügye szintén megoldatlan maradt, a brassói, 1993-as kongresszus döntése ellenére.

Immár történészek és társadalomkutatók dolga megvonni a 1993 és 2003 közötti küzdelmes és eseménydús évtized mérlegét, benne a Reform Tömörülés számtalan tervével és kezdeményezésével, amelyet az erdélyi politikában bemutatott és képviselt. Ez a közösségi önkormányzat plurális szervezeti modelljétől vagy a közösségi autonómiák közjogi keretét adó törvénytervezetek kidolgozásától a nemzetegyesítés első állomásának tekinthető státustörvény érvényesítéséig. Ugyanakkor az is az RT képviselőinek köszönhető, hogy a stratégiai partnerségben a FIDESZ vezetőivel sikerült térségünk egyik legtermékenyebb politikai műhelyét, a Bálványosi Nyári Szabadegyetemet konszolidált növekedési pályára állítani, a politika napirendjét meghatározó képességét megőrizni.

Mindezekon túl, talán legfontosabb érdeme a Tömörülésnek mégis az, hogy leghűségesebb és legkövetkezetesebb intézményi támasza, politikai, szakmai és erkölcsi háttérje volt a temesvári forradalom szikraemberének, Tótkés Lászlónak és a nevével fémjelzett nemzeti tábornak. Annak a nemzeti tábornak vált megszerveztebb erejévé, amely a közösségi autonómiák közjogi kereteinek megteremtésében, az autonóm intézményrendszer létrehozásában és demokratikus működtetésében látta a megoldást az erdélyi magyar nemzeti közösség szülőföldjén való megmaradására. A Reform Tömörülés programhűségével, következetes kiállásával sikerült megakadályoznia azt, hogy az autonómia, mint stratégiai cél és jövőkép lekerüljön a politika napirendjéről. Továbbá, első szervezett politikai erőként vállalta a konfrontációt az autonómia-politika érdekében. Előfutára volt az Erdélyi Magyar Nemzeti Tanács (EMNT), a Székely Nemzeti Tanács (SZNT), a Magyar Polgári Párt (MPP), majd az Erdélyi Magyar Néppárt (EMNP) megjelenésének. Az erdélyi magyar politikai szólásszabadság társadalmi és emberi feltételeiért állt ki akkor, amikor a másként gondolkodók végleg kiszorultak és az autonómatörvények képviselői kampányretorikává silányult az RMDSZ-en belül.

Az Erdélyi Magyar Néppárt politikai és szellemi jogelődjének tekinti a Reform Tömörülést. Nem csak azért, mert az RT „kemény magja” a Néppártba vezette át azt az értékrendet és szellemiséget, amelyet a platform létezésének évtizedében megjelenített, hanem azért is, mert a Reform Tömörülés által kitűzött stratégiai célok, feladatok és megoldási javaslatok máig érvényes programot adnak.

Ezekkel a gondolatokkal köszönti megalakulásának negyedszázados évfordulóján az Erdélyi Magyar Néppárt a Reform Tömörülés alapítóit. Az eszmét őrizzük, a tapasztalatokból tanulunk, a harcot folytatjuk, az RT egykori jelmondata jegyében: **tisztességgel, következetesen.**

Mert hisszük, tudjuk: **az autonómia a megoldás.**

Az Erdélyi Magyar Néppárt tagjai és támogatói nevében

Szilágyi Zsolt, elnök

Toró T. Tibor, ügyvezető elnök

Mátis Jenő, országos választmányi elnök

Kolozsvár, 2018. december 13.

